

La un an de la intrarea în vigoare a prevederilor noi cu privire la discursul de ură, Poliția întâmpină dificultăți în procesul de documentare și sancționare a acestor contravenții

La un an de la intrarea în vigoare a prevederilor noi din Codul contravențional și Codul penal, există încă numeroase provocări în ceea ce privește documentarea și tragerea la răspundere pentru discurs de ură, instigare la discriminare pe motive de prejudecată și infracțiuni motivate de prejudecată

în Republica Moldova. Aceasta este principala constatare a „Studiului privind documentarea și tragerea la răspundere contravențională și penală conform prevederilor noi cu privire la discursul de ură”.

Studiul a cuprins, printre altele, o cercetare sociologică bazată pe metode cantitative (sondajul sociologic) și calitative (discuția focus-grup) de colectare a datelor. Sondajul sociologic a fost realizat online, în perioada 19 iunie – 3 iulie 2023, de către 864 de agenți constatatori din cadrul a 40 de inspectorate de poliție ale IGP al MAI. Cercetarea sociologică a urmărit cunoașterea percepțiilor agenților constatatori privind prevederile noi, procedura de documentare și tragere la răspundere, dificultățile întâmpinate etc.

Lipsește o reacție promptă a autorităților față de cazurile reclamate de discurs de ură și instigare la discriminare

La nivel național a fost inițiată o cauză contravențională (art. 70/1 CC) și o cauză penală (art. 364 CP), ambele încheiate cu sancționarea autorilor. În aceeași perioadă, Inspectoratul General al Poliției a înregistrat două plângeri, dintre care una online. Aceste date contrastează cu cele furnizate de unele organizații specializate în protecția drepturilor omului, care invocă că în perioada 3 iulie 2022 – 3 iulie 2023, au documentat 41 de cazuri de discurs de ură și instigare la discriminare și 15 cazuri de infracțiuni motivate de prejudecată.

În absența unor instrucțiuni sau regulamente interne de documentare și evaluare a cazurilor de discurs de ură, agenții constatați dezvoltă proceduri interne proprii, bazate pe experiența acestora în cadrul inspectoratului de poliție.

La nivelul Inspectoratului General al Poliției al MAI nu există regulamente sau instrucțiuni privind aplicarea prevederilor noi. Cu toate acestea, în opinia a 1/3 dintre agenți constatați și, respectiv, a 2/3 dintre cei care au documentat un caz în ultimele 12 luni, în cadrul inspectoratului de poliție în care activează există o astfel de instrucțiune.

Cel puțin 13 instruirii au fost organizate pentru angajații Poliției pe teme legate de discursul de ură, însă lipsa resurselor umane în cadrul inspectoratelor de poliție reprezintă una dintre cauzele apariției dificultăților în procesul de documentare a cazurilor de discurs de ură, instigare la discriminare și/sau infracțiunilor motivate de prejudecată.

În perioada 8 iulie 2022 – 28 martie 2023, circa 63% dintre angajații IGP au participat la una sau mai multe din cele 13 instruirii (sesiuni de informare, seminare și cursuri) organizate cu suportul Consiliului European cu teme precum: discriminare, infracțiuni motivate de prejudecată, egalitate și egalitate de gen, discurs de ură etc. Lipsa resurselor umane în cadrul inspectoratelor de poliție, numărul mare de responsabili per polițist, fluctuația de cadre și lipsa protecției împotriva discriminării sunt cauzele care, în

opinia agenților constatatatori, determină apariția dificultăților în procesul de documentare a acestor tipuri de cazuri.

Studiul analitic conține o serie de recomandări formulate în adresa Parlamentului Republicii Moldova, precum și a Inspectoratului General al Poliției în vederea eficientizării procesului de documentare și tragere la răspundere contravențională și penală pentru discurs de ură, instigare la discriminare pe motive de prejudecată și respectiv infracțiuni motivate de prejudecată.

Potrivit Irinei Corobcenco, autoarea Studiului: „În primele 12 luni după adoptarea prevederilor noi, am constatat faptul că Inspectoratul General al Poliției cu suportul Consiliului Europei a depus eforturi în vederea capacitării agenților constatatatori, ceea ce va conduce, cred, în timp, la creșterea calității procesului de documentare a potențialelor cazuri și va combate miturile legate de documentarea și evaluarea acestora. Studiul însă arată că agenții întâmpină mai multe tipuri de dificultăți, iar pentru eliminarea lor este nevoie ca Inspectoratul General al Poliției să elaboreze instrumente interne care să clarifice procedura de înregistrare, documentare, evaluare și sancționare a acestor tipuri de contravenții, să colecteze date dezagregate care să permită canalizarea eforturilor de prevenire și să promoveze raportarea cazurilor în rândul cetățenilor, în special în rândul grupurilor care sunt deseori ținta discursului de ură, a instigării la discriminare pe motive de prejudecată și a infracțiunilor motivate de prejudecată.”

Studiul poate fi accesat [aici](#).

Studiul a fost realizat în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, implementat cu ajutorul poporului american, prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).